

Aan:
Maatschap Boetting
t.a.v. [REDACTED]
Berkmeerweg 6
7753 TB DALERPEEL

Assen, 23 juni 2022
Ons kenmerk 202201721-01008829
Behandeld door [REDACTED] (0592) 36 55 55
Onderwerp: Ontheffing - Berkmeerweg 6 te Dalerpeel - schadebestrijding - roek, kraai en kauw

Geachte [REDACTED],

Naar aanleiding van uw aanvraag d.d. 3 juni 2022 ontvangt u hierbij ons besluit op grond van artikel 3.3 lid 1 van de Wet natuurbescherming (Wnb) voor het doden van roeken, zwarte kraaien en kauwen met behulp van geweer ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen. Uw aanvraag staat geregistreerd onder nummer 202201721. Hieronder leest u ons besluit op uw aanvraag.

Besluiten

Wij hebben besloten op basis van onderstaande motivering aan u een ontheffing te verlenen op basis van artikel 3.3 van de Wet natuurbescherming (Wnb) voor het doden van roeken, zwarte kraaien en kauwen met behulp van geweer ter ondersteuning van de aangebrachte preventieve middelen vanaf één uur voor zonsopkomst ter voorkoming van belangrijke schade aan kwetsbare gewassen op de percelen uit uw aanvraag zoals weergegeven op onderstaande figuur 1.

Figuur 1. percelen ontheffing

Het besluit treedt één dag na dagtekening van dit besluit in werking en geldt tot uiterlijk 1 november 2022, zo lang er nog schadegevoelige gewassen op de percelen staan.

Hieronder leest u onze motivering.

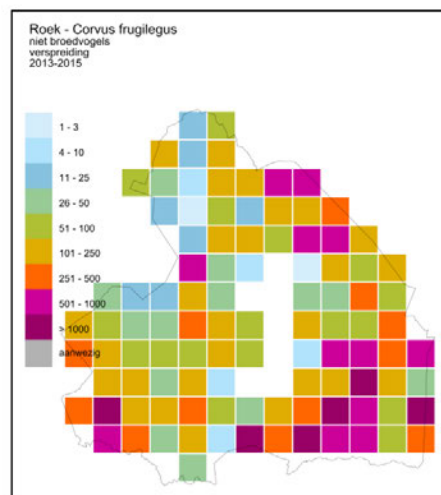
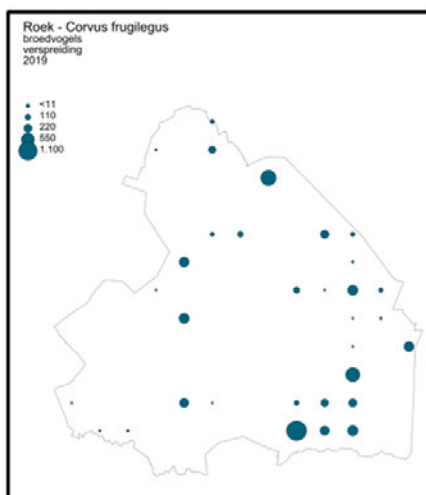
Wettelijk kader

Roeken, zwarte kraaien en kauwen zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Ingevolge artikel 3.1 lid 1 van de Wnb is het verboden deze vogels te doden.

Ingevolge artikel 3.3, eerste lid van de Wnb kunnen wij, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort, een ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens artikelen 3.1 lid 1 van de Wnb, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.

Beleidsmatig kader

Roeken komen in grote getalen voor in de provincie Drenthe en kunnen in de gehele provincie belangrijke schade veroorzaken.

Om het optreden van belangrijke schade te voorkomen was de roek tot 1 januari 2017 provinciaal vrijgesteld om te bestrijden op het moment dat zich belangrijke schade voordeed. Met de implementatie van de Wnb is op 1 januari 2017 de provinciale vrijstelling voor het doden van roeken komen te vervallen. Hiermee is uitvoering gegeven aan het, recent ingetrokken, Flora- en faunabeleidsplan Drenthe waarin is opgenomen dat geen vrijstelling wordt gegeven voor het doden van dieren. Daar waar ondersteunend afschot noodzakelijk is om belangrijke schade te voorkomen wordt een ontheffing verleend of een opdracht gegeven aan de grondgebruiker.

De zwarte kraai en kauw zijn door de minister aangewezen in het Besluit natuurbescherming om landelijk vrijgesteld te worden. Met een uitspraak van de rechtbank Utrecht d.d. 16 februari 2022, kenmerk UTR 21/1854 en UTR 21/2143, is de landelijke vrijstelling onverbindend verklaard waarmee er geen gebruik gemaakt kan worden van deze vrijstelling. De minister heeft echter deze soorten landelijk willen vrijstellen omdat deze in het gehele land belangrijke schade kunnen veroorzaken aan landbouwgewassen.

Het onverbindend verklaren betreft enkel een formeel gebrek in de wijze van vrijstellen. Het ministerie heeft aangegeven dit gebrek op korte termijn te herstellen. De rechtbank heeft niet geconcludeerd dat de betreffende soorten niet bestreden mogen worden op basis van de onderbouwing van het landelijk vrijstellen.

Ter voorkoming van belangrijke schade aangericht door roeken

Door de provinciale vrijstelling van 2002 tot eind 2016 kwam door roeken aangerichte schade niet in aanmerking voor een tegemoetkoming van BIJ12 Unit-Faunafonds. In de beleidsregels Faunafonds is uitgesloten; *de schade veroorzaakt door een diersoort waarvoor een provinciale vrijstelling geldt*. Als gevolg hiervan werd schade aangericht door roeken over het algemeen niet door de grondgebruikers gemeld bij het Faunafonds. In slechts enkele gevallen is door een grondgebruiker schade gemeld. Deze schademeldingen werden echter veelal niet door het Faunafonds getaxeerd, omdat er geen tegemoetkoming werd uitbetaald. De laatst getaxeerde schade ten tijde van de vrijstelling in het jaar 2016 betrof schade aan mais met een getaxeerde schade van € 22.525,-. Nadat de vrijstelling is vervallen in 2017 is voor € 132.000,- aan schade in bloembollen en in 2018 voor € 18.296,- schade aan graan en mais getaxeerd, in 2019 voor € 1.428,- aan graan en in 2020 en 2021 voor € 24.048,- en € 236.044,- schade aan graan en mais. Op basis van deze schades is het mogelijk om op voorhand in een ontheffingen te verlenen ter voorkoming van belangrijke schade. Om te voorkomen dat de schade zich voortzet dient een grondgebruiker, in lijn met de beleidsregels van BIJ12-Faunafonds, een ontheffing aan te vragen bij de provincie.

Ter voorkoming van belangrijke schade aangericht door zwarte kraai en kauw

Met de aanwijzing van de zwarte kraai en kauw in het Besluit natuurbescherming heeft de minister reeds aangegeven dat deze soorten landelijk schade veroorzaken. De minister heeft dat onderbouwd in de toelichting op het besluit natuurbescherming. Voor de onderbouwing van dit besluit sluiten wij aan bij de door de minister;

De criteria voor aanwijzing – buiten het met de landelijke aanwijzing bij algemene maatregel van bestuur verbonden vereiste dat het gaat om dieren van soorten die landelijk schade veroorzaken – zijn onmiddellijk ontleend aan de vereisten van de artikelen 9 van de Vogelrichtlijn en 16 van de Habitatrichtlijn. Behalve dat het moet gaan om soorten die niet in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen, moet de schade die dieren van de betrokken soorten veroorzaken behoren tot de typen schade die op grond van artikel 3.15, zesde lid, van de wet – overeenkomstig voornoemde richtlijnbevestigingen – een afwijking van de verbodsbepalingen rechtvaardigen. Bij vogelsoorten gaat het om “belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren” of om “schade aan flora en fauna”.

Voor de in artikel 3.1 van het onderhavige besluit aangewezen vogelsoorten geldt dat zij in het gehele land “belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren” veroorzaken (artikel 3.15, zesde lid, onderdeel a, onder 1°, van de wet). De Canadese gans veroorzaakt veel vraatschade aan gras en graan in de winter, en aan gras, graan en groenten in het voorjaar en de zomer; in 2010 werd deze geschat op € 370.000, door populatiegroei kan deze oplopen tot maximaal € 3 miljoen in 2020. De houtduif, kauw en zwarte kraai veroorzaken vraatschade, pikschade, krabschade en schade door vervuiling aan maïs, graan, verschillende soorten groenten en fruit, bloemen en zaaibedden in de bosbouw; de schade werd in 2013 op circa € 6,6 miljoen per jaar geschat bij houtduiven en op € 13,7 miljoen per jaar bij kauwen en zwarte kraaien.

Geen andere bevredigende oplossing

Wij zijn van mening dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat, zoals artikel 3.3 lid 4 sub a Wnb voorschrijft, om te voorkomen dat roeken, zwarte kraaien en kauwen belangrijke schade veroorzaken aan percelen met kwetsbare gewassen. De Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe verplicht de grondgebruiker om eerst preventieve maatregelen aan te brengen voordat er een ontheffing kan worden aangevraagd.

Pas nadat de preventieve maatregelen zijn aangebracht en de schade zich heeft voortgezet wordt een ontheffing verleend. U geeft in uw ontheffingsaanvraag aan dat u volgende preventieve maatregelen heeft getroffen om roeken, zwarte kraaien en kauwen te weren.

Deze maatregelen hebben echter niet kunnen voorkomen dat er grote groepen roeken, zwarte kraaien en kauwen invallen op de percelen met kwetsbare gewassen. Zonder ondersteunend afschot treedt er bij roeken, zwarte kraaien en kauwen een gewenning op met betrekking tot de preventieve middelen (BIJ12, Faunaschade Preventie Kit kraaiachtigen). Het is hierdoor gebleken dat de maatregelen, zonder ondersteunend afschot, niet afdoende zijn en dat het niet uitgesloten is dat zich belangrijke schade zal voorzetten.

Geen verslechtering van de staat van instandhouding roek

Door de IUCN (IUCN 2015) is de roek nog in 2016 beoordeeld en ingedeeld in de categorie 'Least Concern'. Dit houdt in dat, mede gezien het enorme areaal waar de soort voorkomt en de huidige aantallen, er geen redenen bestaan om extra beschermende maatregelen te nemen. Daarbij is eveneens in acht genomen dat op dit moment er sprake is van een afnemende trend. De afname in aantallen gaat echter niet zodanig dat hierdoor gevaar ontstaat dat de populatie onder een kritieke omvang komt

In Nederland wordt de soort gecategoriseerd als talrijke broedvogel; doortrekker en wintervogel in groot aantal (www.vogelbescherming.nl). Hoewel de aantallen op dit moment landelijk afnemen is er nog geen sprake van een bedreiging van de gunstige staat van instandhouding. De huidige broedpopulatie in Nederland ligt tussen de 47.500-53.300 nesten (2016). In de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, met kenmerk 201104238/1/A3, heeft de Afdeling uitgesproken dat bij het vaststellen van de staat van instandhouding aangesloten kan worden bij staat van instandhouding zoals vastgelegd in de Habitatrichtlijn; de staat van instandhouding van een soort wordt als gunstig beschouwd wanneer:

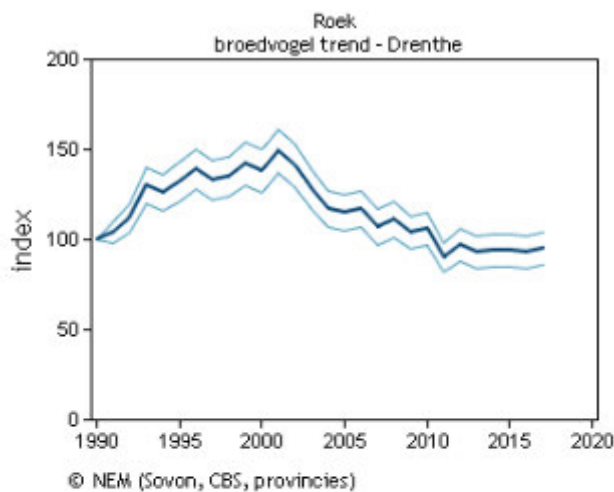
- uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op de lange termijn zal blijven, en
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

In bovengenoemde uitspraak heeft de Afdeling het oordeel van de rechtbank bevestigd dat, gelet op die definitie van staat van instandhouding uit de Habitatrichtlijn, niet iedere afname van populatie tot de conclusie leidt dat de staat van instandhouding van de soort niet gunstig is.

De landelijke staat van instandhouding van roeken komt door teruggang van het leefgebied en het toekomstperspectief uit op matig ongunstig

Beoordeling Staat van Instandhouding				
Populatie	Verspreiding	Leefgebied	Toekomst	Eindoordeel
gunstig	gunstig	matig ongunstig	matig ongunstig	matig ongunstig

De Drentse situatie wijkt echter af van de landelijke. Waar de landelijke trend een significante afname van <5% per jaar laat zien laat de trend in Drenthe geen significante aantalsverandering zien.

Drenthe Deze grafiek is gebaseerd op het Meetnet Broedvogels (kolonies en zeldzame broedvogels). Weergegeven is de jaarlijkse populatie-index, gebaseerd op de gehele populatie of aantallen in de belangrijkste broedgebieden. **Project informatie**

1990-2017: significante afname van <5% per jaar (-)
laatste 10 jaren: geen significante aantalsverandering (0)

Drents-Friese toenames. De tendens was het meest positief in het noorden van het land, met toenames in Drenthe (**92 kolonies, 3,7% groei**) en Friesland (87 kolonies, +8,8%). Opvallende Drentse kolonies zijn onder andere die van La Paix te Nieuw-Amsterdam, die een spectaculaire groei doormaakte van 36 nesten in 2015 naar 204 in 2016. In 1997 werd in deze kolonie een soortgelijk aantal gehaald, daarna nam het aantal af naar gemiddeld 70. Ook fraai was het aantal nesten in het Wilhelminapark te Meppel (van 172 naar 281). De grootste kolonie van ons land, afslag Schoonebeek te Coevorden, maakte eveneens een lichte groei door (819 naar 835). (Sovon-Nieuws jaargang 30 (2017) nr. 2)

Slechts een gering afschot ter ondersteuning van preventieve middelen zal geen invloed hebben op de stand van instandhouding. Gezien het grote areaal waar de roeken kunnen foerageren naast de percelen uit de ontheffing zal de combinatie van preventieve middelen en ondersteunend afschot de roeken snel weren van deze percelen. Afschot zal hiermee ook beperkt kunnen blijven en geen invloed hebben op de stand van instandhouding.

Geen verslechtering van de staat van instandhouding zwarte kraai en kauw

Een vereiste van het landelijk vrijstellen van soorten is dat deze vrijstelling geen afbreuk doet aan de staat van instandhouding van de betreffende soorten. Wij sluiten hierbij derhalve aan bij de landelijke vrijstelling van deze soorten.

Verder zijn zwarte kraai en kauw door het IUCN beoordeeld als “Least concern” met totale populaties tussen de 16 en 55 miljoen volwassen vogels. Dit houdt in dat, mede gezien het enorme areaal waar de soort voorkomt en de huidige aantallen, er geen redenen bestaan om extra beschermende maatregelen te nemen.

Slechts een gering afschot ter ondersteuning van preventieve middelen zal geen invloed hebben op de stand van instandhouding. Gezien het grote areaal waar deze soorten kunnen foerageren naast de percelen uit de ontheffing zal de combinatie van preventieve middelen en ondersteunend afschot de

zwarte kraaien en kauwen snel weren van deze percelen. Afschot zal hiermee ook beperkt kunnen blijven en geen invloed hebben op de stand van instandhouding.

Conclusie

Wij zijn van mening dat de gevraagde ontheffing voor het doden van roeken, zwarte kraaien en kauwen met behulp van geweer kan worden verleend. Daarom verlenen wij aan u een ontheffing vanaf één dag na verzending van dit besluit tot 1 november 2022 zolang er kwetsbare gewassen op het perceel staan.

Middelen

Op basis van artikel 3.25 lid 1 van de Wnb dient in de ontheffing te worden opgenomen welke middelen gebruikt dienen te worden voor de uitvoering. Voor de uitvoering van deze ontheffing wordt het hagelwegeer en kogelgeweer als middel aangewezen.

Voorschriften en tegemoetkoming schade

Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze voorschriften staan opgesomd in bijlage 1, behorend bij dit besluit. Om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming in de schade bent u verplicht om adequaat gebruik te maken van deze ontheffing. Er zal derhalve 2 maal per week gebruik gemaakt moeten worden van de ontheffing in de periode dat er schade ontstaat. De jagers die voor u het ondersteunend afschot uitvoeren zullen de door hen uit te voeren ondersteunend afschot moeten rapporteren. Zie hiervoor verder voorschriften 6 en 10.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:

- BIJ12 Unit Faunafonds (digitaal)
- Faunabeheereenheid Drenthe (digitaal)

Rechtsmiddelen

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar <http://www.provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>

BIJLAGE 1

Voorschriften behorende bij ontheffing 202201721 voor het doden van roeken, zwarte kraai en kauw op grond van artikel 3.3 lid 1 van de Wet natuurbescherming

1. Het geweer kan alleen worden ingezet ter ondersteuning van preventieve maatregelen ter bestrijding van schade op de schadepercelen opgenomen in de kaart behorende bij de ontheffing.
2. Vereiste preventieve maatregelen
Gedurende de looptijd van de ontheffing voor het doden van roeken, zwarte kraaien en kauwen dienen tenminste twee verschillende preventieve middelen (verjaagmiddelen) op de percelen met gewassen aanwezig en in gebruik te zijn. Maatregelen ter voorkoming en beperking van schade zijn vermeld in het handboek Faunaschade van het Faunafonds of op de site van BIJ12-Faunafonds; <https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/faunaschade-preventiekit-fpk/>
Voorbeelden:
 - a. Vlaggen en linten hang vier stuks op per hectare, regelmatig verspreid over het perceel, afmetingen rechthoekige vlaggen: minimaal 60 x 90 cm, afmetingen linten: minimaal 10 x 150 cm;
 - b. vogelverschrikkers, stokken met folie: minimaal 4 per hectare;
 - c. akoestische afweermiddelen: minimaal op elke 5 hectare een kanon, knalapparaat, luidspreker met angstkreten.
3. Er mag geen gebruik gemaakt worden van de ontheffing binnen een straal van 500 meter rond een roekenkolonie.
4. Deze ontheffing kan door de ontheffinghouder worden doorgeschreven aan jachtaktehouders middels een gedagtekende en ondertekende machtiging. Voor het gebruik van geweer zal betreffende jachtaktehouder het jachtrecht moeten hebben van in totaal 40 hectare aaneengesloten, inclusief het schadeperceel.
5. Dit besluit heeft enkel betrekking op het doden van maximaal 5 roeken per dag met een totaal maximum van 25 roeken voor de gehele looptijd van de ontheffing door de ontheffinghouder of gemachtigde personen al dan niet vergezeld van gastjager(s), met behulp van geweer gedurende genoemde periode. Er zijn geen beperkingen ten aanzien van de aantallen zwarte kraaien en kauwen dat geschoten mag worden..
6. Voordat wordt aangevangen met ondersteunend afschot dient dit gemeld te worden middels het digitale meldingsformulier; www.provincie.drenthe.nl/meldenfaunabeheer. Na melding kan twee weken ondersteunend afschot plaatsvinden. Indien de schade na deze twee weken zich blijft voordoen zal opnieuw gemeld moeten worden. Na de oogst van de gewassen kan er geen afschot meer plaatsvinden.
7. De ontheffinghouder of gemachtigde jachtaktehouder(s) is/zijn verplicht een kopie van dit besluit bij zich te dragen, alsmede zijn jachtakte. Deze documenten moeten op eerste vordering van de daartoe bevoegde toezichthouders of buitengewoon opsporingsambtenaren onmiddellijk ter inzage worden gegeven.
8. Handelingen in het kader van dit besluit mogen niet geschieden op zon- en feestdagen.
9. Ringen welke zich aan de gedode vogels bevinden, moeten met een opgave van plaats en datum van vangst van de betreffende vogels naar het vogeltrekstation (Postbus 40, 6666 ZG Heteren) gezonden worden.

- 10.** Op grond van art 3.13 van de Wnb dient de jacht(akte)houder alle afschot te rapporteren bij de Faunabeheereenheid Drenthe (FBE). Hiertoe dient de jacht(akte)houder zich digitaal per email(info@fbedrenthe.nl) aan te melden bij de FBE-Drenthe onder vermelding van naam ontheffinghouder en ontheffingnummer. Geschoten vogels dienen wekelijks gerapporteerd te worden in het Faunaregistratiesysteem. Ook pogingen tot afschot waarbij geen vogels zijn geschoten dienen gerapporteerd te worden om aan te kunnen tonen dat er adequaat gebruik is gemaakt van de ontheffing. Voor rapportage van afschot op grond van deze ontheffing wordt door het Faunaloket Drenthe een machtiging in het Faunaregistratiesysteem aangemaakt.
- 11.** Deze ontheffing kan op grond van artikel 5.4 Wnb worden geschorst of ingetrokken indien gehandeld wordt in strijd met de verleende ontheffing of de daaraan verbonden voorschriften, de gegevens op grond waarvan de ontheffing is verleend onjuist blijken te zijn of indien gewijzigde omstandigheden hiertoe aanleiding geven.